

Virtasen Maalitehdas Oy
Työkuja 5, 21600 PARAINEN
2556785-5

Päätös Tukes 13916/03.01/2024

Asia

Vaarallisten kemikaalien laajamittainen teollinen käsittely ja varastointi Virtasen Maalitehdas Oy:n Paraisten tuotantolaitoksella

Kohde

Yrityksen tiedot: Virtasen Maalitehdas Oy (2556785-5)
Kohteen sijaintiosoite: Työkuja 3-5, 21600 PARAINEN
Kiinteistötunnukset: 445-11-4-5, 445-11-4-4

Päätös

Virtasen Maalitehdas Oy saa käsitellä ja varastoida kemikaaliluettelossa lueteltuja vaarallisia kemikaaleja Paraisilla sijaitsevalla tuotantolaitoksellaan, sillä ehdolla, että se noudattaa tässä päätöksessä kuvattuja toimia onnettomuuksien ehkäisemiseksi ja toimii muilta osin hakemuksessa esitetyllä tavalla sekä noudattaa kemikaaliturvallisuussäädösten velvoitteita.

Vaarallisten kemikaalien määrien ja vaaraluokitusten perusteella toiminnan laajuus on lupalaitos. Laitoksella saa varastoida vaarallisia kemikaaleja enintään liitteenä olevan kemikaaliluettelon mukaiset määrät. Kohteen kemikaaliluettelon tunniste KemiDigissä on 19382.

Kohteen konsultointivähyke on 0,2 kilometriä. Konsultointivähyke määritellään kiinteistön rajasta. Kunnan tulee pyytää konsultointivähykkeellä tapahtuvista kaavamuutoksista ja merkittävästä rakentamisesta lausunto Tukesilta ja pelastusviranomaiselta.

Tarkastus

Toiminnanharjoittajan tulee pyytää laitoksen käyttöönottotarkastusta Tukesilta. Käyttöönottotarkastuksessa käydään läpi laitoksen tekninen toteutus, toimintaperiaatteet ja johtamisjärjestelmä sekä valvotaan, että toiminta on säädösten ja tämän päätöksen ehtojen mukaista.

Käyttöönottotarkastuksen jälkeen Tukes tekee laitokselle määräaikaistarkastukset viiden vuoden välein. Tarkastustajuutta voidaan tihentää tai harventaa laitoksen turvallisuustilanteen ja tarkastustulosten perusteella.

Toiminnan kuvaus

Laitoksella valmistetaan maaleja ja pesuaineita. Maalien valmistus tapahtuu neljässä 2-5 m³:n sekoitusastiassa, joissa sekoitetaan maalien sideaineet, kuiva-aineet ja ohenne (vesi tai hiilivetyliuotin). Valmis maalierä pakataan metalliastioihin pakkauskoneella. Nestemäiset raaka-aineet pumpataan valmistusastioihin 200 litran tynnyreistä, 1000 litran IBC-pakkauksista ja allastetussa ulkokatoksessa sijaitsevista kahdesta 20 m³:n liuotinsäiliöstä. Jauhemaiset raaka-aineet annostellaan manuaalisesti säkeistä. Raaka-aineille ja valmiille tuotteille on varastot erillisissä rakennuksissa.

Jauhemaisia pesuaineita valmistetaan yhdessä 1 m³:n rumpusekoittajassa. Raaka-aineet kuljetetaan sekoittajalle ruuvikuljettimella. Pääraaka-aineena on raskas sooda johon sekoitetaan kompleksinmuodostajaa, pinta-aktiiviaineita sekä jauhemaisia entsyymejä. Valmis erä kuljetetaan ruuvikuljettimella siiloon, josta se pakataan koneella muovipakkauksiin. Nestemäisiä pesuaineita valmistetaan yhdessä 1,2 m³:n sekoitusastiassa.

Päätöksen ehdot

1. Laitokselle laaditun riskien arvioinnin tulokset tulee huomioida suunnittelussa, käytössä ja ohjeistuksessa. Arvioinnissa esille tulleet toimenpiteet riskien hallitsemiseksi tulee toteuttaa. (L 390/2005 10 §)
2. Laitokselle tulee nimetä kirjallisesti käytönvalvoja, joka on suorittanut Tukesin järjestämän kemikaalien käytönvalvojan pätevyyskokeen hyväksytysti. Tarvittaessa käytönvalvojalle tulee nimetä myös sijainen. Toiminnanharjoittajalla tulee olla ajan tasalla oleva luettelo nimeämistään käytönvalvojista. (L 390/2005 29 §, VNa 685/2015 12 §)
3. Sisäiseen pelastussuunnitelmaan tulee päivittää tämän päätöksen kohdassa "Johtopäätökset sisäisestä pelastussuunnitelmasta" esitetyt asiat. Päivitetty pelastussuunnitelma tulee toimittaa pelastuslaitokselle. Jatkossa

- pelastussuunnitelma tulee tarkastaa vähintään kolmen vuoden välein. (VNa 685/2015 17-18 §)
4. Sisäisen pelastussuunnitelman toimivuutta tulee harjoitella säännöllisesti. Toiminnanharjoittajan tulee laatia suunnitelma harjoitusten järjestämiseksi. (VNa 685/2015 19 §)
 5. Laitoksella tulee olla ennakko- ja kunnossapitosuunnitelma, joka kattaa vaarallisten kemikaalien käsittelyyn ja varastointiin tarkoitettujen laitteistojen, säiliöiden, letkujen ja putkistojen ja turvallisuuden varmistamiseksi asennettujen laitteiden toimivuuden säännöllisen varmistamisen. Tarkastuksista ja testauksista sekä niissä havaituista puutteista ja tehdyistä toimenpiteistä tulee pitää kirjaa. (L 390/2005 12 §, VNa 856/2012 63 §)
 6. Vaarallisten kemikaalien käsittelyä sisältäviin työvaiheisiin tulee olla laadittuna työohjeet. Ohjeissa tulee ottaa huomioon myös poikkeavat tilanteet. Ohjeiden tulee olla käyttöhenkilökunnan saatavissa. Toiminnanharjoittajan tulee huolehtia, että henkilökunta tuntee ohjeet ja toimii annettujen ohjeiden mukaisesti. (VNa 856/2012 64 §)
 7. Laitoksella työskenteleville tulee antaa riittävästi koulutusta vaarallisten kemikaalien turvallisesta käsittelystä ja toiminnasta poikkeamatilanteissa. Laitoksen alueella työskenteleville (ml. autonkuljettajat) ja pelastuslaitokselle annetaan riittävät tiedot toiminnasta, siihen liittyvistä vaaratekijöistä ja niihin varautumisesta siinä laajuudessa kuin turvallinen toiminta sitä heidän tehtävissään edellyttää. (L 390/2005 11 §, VNa 856/2012 64 §)
 8. Kaikilla kemikaalien käsittely- ja varastopaikoilla tulee vuototilanteessa saada kerättyä talteen suurimman käsiteltävän kemikaalipakkauksen tai -säiliön tilavuus. Laitoksella tulee olla saatavilla soveltuvaa vuodontorjuntakalustoa. (VNa 856/2012 52-53 §)
 9. Tuotanto- ja varastotilojen ilmanvaihto tulee mitoittaa siten, että palavan nesteen höyryn pitoisuus ilmassa ei ylitä 25% alemmasta syttymisrajasta. Palavan nesteen höyryjen esiintymistä tuotantotiloissa tulee valvoa kaasunilmaisimilla. (VNa 856/2012 40 ja 72 §)
 10. Syttyviä nesteitä ja muita syttymisvaarallisia aineita sisältävät laitteet on yhdistettävä potentiaalintasaukseen ja maadoitettava, jos staattinen sähkö voi aiheuttaa vaaraa. Maadoitukset ja potentiaalintasaukset tulee tarkistaa ja mitata määräajoin. (VNa 856/2012 68 §)
 11. Hakemusaineistossa esitetty liuotinsäiliön ja sen täyttöpäikan siirto uuteen sijaintiin on toteutettava 31.5.2026 mennessä. Muutoksesta tulee esittää tarkempi toteutussuunnitelma Tukesille käyttöönottotarkastuksen yhteydessä. Toteutussuunnitelmassa tulee huomioida ehtojen 12-15 mukaiset vaatimukset. (VNa 856/2012 24 §)

12. Vaarallisen kemikaalin putkistot on suunniteltava ja valmistettava vähintään painelaitesäädösten mukaisen I-luokan putkiston tasoa vastaavasti. Tästä toiminnanharjoittajan tulee saada valmistajan vakuutus. (VNa 856/2012 47 §)
13. Mikäli putkisto toteutetaan maanalaisena, se on sijoitettava suojaputkeen tai -kanaaliin, johon päässeet vuodot voidaan havaita esimerkiksi vuotoanturin avulla ja johtaa hallitusti turvalliseen paikkaan. Putkiston kuntoa tulee pystyä valvomaan. Purku- ja siirtopumput tulee sijoittaa siten, että niiden vuodot ovat hallittavissa. (VNa 856/2012 51 §)
14. Säiliö tulee varustaa ylitäytöt estävällä järjestelmällä. Järjestelmä on testattava ennen käyttöönottoa. Palavan nesteen purkamiseen ajoneuvosta ei saa käyttää paineilmaa. (VNa 856/2012 50 §)
15. Säiliöajoneuvon purkupaikalla tulee saada kerättyä talteen suurimman purettavan säiliöosaston tilavuus. (VNa 856/2012 52 §)
16. Laitoksen turvallisuusjohtamisjärjestelmän tulee vastata Tukesin julkaiseman prosessiturvallisuusjärjestelmän vaatimustasoa. Tästä tulee esittää selvitys käyttöönottotarkastuksessa esimerkiksi Tukesin julkaiseman dokumentaatiopohjan avulla: <https://tukes.fi/prosessiturvallisuusjarjestelma>.

Päätöksen perustelut

Tuotantolaitoksen sijoittuminen

Tuotantolaitos sijaitsee Norrbyharjun teollisuusalueella noin kahden kilometrin päässä Paraisten keskustaajamasta. Laitos sijoittuu asemakaavoitetulle pienteollisuus- ja varastorakennusten korttelialueelle (kaavamerkintä TP). Asemakaava mahdollistaa toiminnan sijoittumisen. Laitoksen tontti rajoittuu etelän ja lännen suunnassa muihin teollisuustontteihin sekä pohjoisessa metsään, jonka takana sijaitsevat lähimmät asuinrakennukset noin 50 metrin etäisyydellä tuotantorakennuksesta. Lähialueella ei sijaitse hoitolaitoksia, kouluja, päiväkoteja tai muita onnettomuusvaikutuksille herkkiä kohteita. Tuotantolaitos ei sijaitse pohjavesialueella.

Lupahakemuksen yhteydessä on esitetty arvio liuotinsäiliön valuma-altaan palon lämpösäteilyvaikutuksista. Turvallisuusvaatimusasetuksen (856/2012) 24 §:n mukaan palavia nesteitä sisältävät säiliöryhmät, konttivarastot ja kappaletavaravarastot sijoitetaan sellaiselle etäisyydelle tuotantolaitoksen alueella olevista rakennuksista tai toimintaan välittömästi liittyvistä kohteista, ettei kemikaalin palamisesta aiheutuva lämpösäteily voi sytyttää niissä olevia rakenteita tai muuta palavaa materiaalia taikka aiheuttaa rakenteiden sortumista.

Mallinnuksen perusteella todettiin, että nykyisellä sijainnillaan tuotantorakennuksen vieressä valuma-altaan palo aiheuttaisi välittömän

syttymisriskin rakennukselle ja siten onnettomuuden laajenemisen. Hakija on lupakäsittelyn yhteydessä esittänyt säiliöille uuden sijainnin kauempana rakennuksesta, jossa mallinnetut lämpösäteilyvaikutukset rakennukseen ovat hyväksyttävällä tasolla (enintään noin 5 kW / m²). Onnettomuusvaikutukset rajoittuvat tuotantolaitoksen alueelle. Säiliöiden siirron toteuttaminen on varmistettu lupapäätöksen ehdolla 11.

Onnettomuusriskit ja niiden hallinta

Toiminnanharjoittaja on arvioinut tuotantolaitoksella mahdollisia riskejä vaarallisten kemikaalien käsittelyyn ja varastointiin liittyen. Tuotantolaitoksen merkittävimmät onnettomuusriskit liittyvät liuotinsäiliön vuotoon ja vuodon syttymiseen sekä valmistuserän ylikuumentumiseen, joka saattaisi johtaa liuotinpohjaisen tuotteen kaasuuntumiseen ja siten räjähdyskelpoisen ilma-kaasuseoksen muodostumiseen. Muita toimintaan liittyviä onnettomuusriskejä ovat kemikaalien astia- ja letkuvuodot.

Hakemuksen mukaan tuotantolaitoksella käsiteltävät kemikaalit eivät lähtökohtaisesti edellytä tilojen luokittelua räjähdysvaarallisiksi. Käytettävän liuotimen leimahduspiste on 38 °C ja prosessissa ei esiinny olosuhteita, joissa nesteen tai sen välittömän ympäristön lämpötila olisi suurempi kuin leimahduspiste vähennettynä 5 °C:lla. Laitoksella on käytössä järjestelmät sekoitusastioiden ja tuotantotilan lämpötilan seurantaan. Lämpötilaseuranta tehdään hakemuksen mukaan kaikissa prosessivaiheissa. Lisäksi tuotantotilat varustetaan riskinarvion mukaan kaasunilmaisimilla. Maalintuotantolaitteisto on varustettu ilmanvaihdon kohdepoistolla. Päätöksen ehdolla 9 varmistetaan, että toiminnanharjoittaja valvoo ilmanvaihdon riittävyyttä ja etanolihöyryjen esiintymistä tuotantotilassa.

Turvallisuusvaatimusasetuksen (856/2012) 40 §:n mukaan kemikaalien käsittely- ja varastointitilan ilmanvaihdon määrä tulee mitoittaa siten, palavan nesteen höyryn pitoisuus ilmassa ei ylitä 25 prosenttia alemmasta syttymisrajasta. Staattisen sähkön aiheuttamien syttymisriskien poistaminen edellyttää laitteistojen maadoittamista ja potentiaalintasausta, joka on varmistettu päätöksen ehdolla 10.

Kemikaalivuotojen ja sammutusjätevesien hallinta

Sisätiloissa kemikaalivuodot hallitaan maalinalmistusosaston allastetun huonetilan avulla. Päätöksen ehdoilla 8, 12 ja 14 varmistetaan, että uuden liuotinsäiliön, siihen liittyvän putkiston sekä täyttöpaikan kemikaalivuodot pystytään hallitsemaan.

Hakemuksen yhteydessä on esitetty selvitys sammutusjätevesien hallinnasta. Selvityksen mukaan tehdasrakennuksen sammutusjätevedet pystytään osittain hallitsemaan rakennuksen sisälle käyttäen hyödyksi viemärijärjestelmää, joka pystytään sulkemaan. Lisäksi sammutusjätevesiä voidaan hallita asfaltoidun piha-

alueen kaatojen ja suljettavan viemärin avulla, mutta tämä saattaa edellyttää ojan patoamista. Jos sammutusjätevesien hallinta edellyttää ojan patoamista, tulee tämä olla tehtävissä myös talviaikana, tarvittavat välineet saatavilla sekä toimintaa tulee harjoitella.

Johtopäätökset sisäisestä pelastussuunnitelmasta

Lupahakemuksen yhteydessä toimitettua sisäistä pelastussuunnitelmaa tulee täydentää VNa 685/2015 ja Tukes-ohjeen [Sisäinen pelastussuunnitelma | Turvallisuus- ja kemikaalivirasto \(Tukes\)](#) mukaisesti. Pelastussuunnitelmaa edellytetään täydennettäväksi lupaehdossa 3.

Täydennyksen tulee sisältää seuraavat asiat:

1. Suunnitelmaan on lisättävä pelastuslain ohella viittaus kemikaaliturvallisuuslainsäädäntöön (L 390/2005 28 § ja VNa 685/2015 17 §), johon sisäisen pelastussuunnitelman laadintavelvollisuus laajamittaisella kemikaalilaitoksella perustuu.
2. Pelastussuunnitelmassa tulee esittää tarkemmat, skenaariopohjaiset toimintaohjeet riskinarviossa tunnistettuihin vaarallisten kemikaalien onnettomuustilanteisiin (esimerkiksi kemikaalipakkauksen vuoto). (kts. Tukes-ohje Sisäinen pelastussuunnitelma kohta 4.5.1)
3. Pelastussuunnitelmassa on kuvattava liuotinhöyryjen varalle asennettavan kaasuhälytysjärjestelmän toiminta (esim. ilmaisimien sijainnit, hälytysrajat, hälytysten siirtyminen) sekä ohjeistettava toiminta hälytyksen sattuessa. (kts. Tukes-ohje Sisäinen pelastussuunnitelma kohta 4.5.2)
4. Pelastussuunnitelmassa tulee kuvata liuotinsäiliön valuma-altaan ja täyttöpaikan palon vaikutusalueet mielellään karttakuvin. Lupahakemusta varten laadittuja vaikutusaluearvioita voi hyödyntää tässä. (kts. Tukes-ohje Sisäinen pelastussuunnitelma kohta 4.2)
5. Pelastussuunnitelmaan tulee liittää suunnitelma henkilökunnan kouluttamisesta onnettomuus- ja vaaratilanteissa toimimiseen sekä sisäistä pelastussuunnitelmaa koskevien harjoitusten järjestämisestä. (kts. Tukes-ohje Sisäinen pelastussuunnitelma kohta 4.8)
6. Sammutusjätevesien hallintatoimenpiteet tulee esittää sisäisessä pelastussuunnitelmassa yksinkertaisena toimintaohjeena, joka sisältää esimerkiksi suljettavat viemäriventtiilit. Mikäli sammutusjätevesien hallinta edellyttää ojan patoamista, tulee padottavat kohdat suunnitella ennakkoon siten, että toimenpiteet ovat tehtävissä kaikkina vuodenaikoina. Patoamiseen tarvittavat välineet tulee olla saatavilla ja toiminta tulee huomioida sisäisen pelastussuunnitelman harjoittelussa.

Lausunnot ja mielipiteet

Tukes pyysi asiasta lausunnot Varsinais-Suomen pelastuslaitokselta, Varsinais-Suomen ELY-keskukselta ja Lounais-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualueelta.

Hakemus kuulutettiin Tukesin verkkosivuilla 3.6.-10.7.2025. Muistutuksia tai mielipiteitä ei jätetty.

Varsinais-Suomen pelastuslaitoksen lausunnossa esitettiin, että toiminnanharjoittajan pelastussuunnitelma tulisi päivittää siten, että se sisältää yksityiskohtaisemmin vaarallisten kemikaalien käsittelyssä ja varastoinnissa tunnistettujen vaara- ja vahinkotilanteiden edellyttämät varautumistoimenpiteet ja toimintatavat kohteessa. Suunnitelman tulisi myös selkeästi sisältää laaditussa sammutusjätevesien hallintasuunnitelmassa määriteltävät toimintatavat kohteessa ja arvioida niiden käytännön toteuttamisen mahdollisuudet.

Lausunnot esitetyt asiat on huomioitu päätöksen kohdassa "Johtopäätökset sisäisestä pelastussuunnitelmasta".

Lounais-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualueen lausunnossa muistutettiin työturvallisuuslain mukaisesta veloitteesta työn kemiallisten riskien arviointiin.

Varsinais-Suomen ELY-keskus ilmoitti, ettei sillä ole huomautettavaa hakemuksesta. Annetut lausunnot on toimitettu tiedoksi hakijalle.

Lupahakemuksen käsittely

- Lupahakemuksen vastaanottaminen, 17.12.2024
- Täydennyksen pyytäminen, 13.01.2025
- Täydennyksen vastaanottaminen, 06.02.2025
- Lisätietojen pyytäminen, 18.03.2025
- Lisätietojen pyytäminen, 23.04.2025
- Lisätietojen vastaanottaminen, 22.05.2025
- Lausunnon pyytäminen, 27.05.2025
- Kuuleminen, 03.06.2025
- Kuuleminen, 03.06.2025
- Lausunnon vastaanottaminen, 12.06.2025, Lounais-Suomen aluehallintovirasto
- Lausunnon vastaanottaminen, 19.06.2025, Varsinais-Suomen pelastuslaitos
- Lisätietojen pyytäminen, 25.07.2025
- Lisätietojen vastaanottaminen, 14.08.2025

Käsittelymaksu

Päätösmaksu 3108 €. Valtion talous- ja henkilöstöhallinnan palvelukeskus (Palkeet) lähettää laskun hakijalle. (1283/2021)

Muutoksenhaku

Valitusoikeus päätöksestä määräytyy vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain (390/2005) 127a §:n perusteella.

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea muutosta hallinto-oikeudelta oheisen valitusosoituksen mukaisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää. (L 390/2005 126 §)

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että tästä päätöksestä perittävän maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua Tukesilta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä. (Maksuperustelaki (150/1992) 11 b §)

Sovelletut säädökset

Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta (390/2005)

Valtioneuvoston asetus vaarallisten kemikaalien teollisen käsittelyn ja varastoinnin turvallisuusvaatimuksista (856/2012)

Valtioneuvoston asetus vaarallisten kemikaalien teollisen käsittelyn ja varastoinnin valvonnasta (685/2015)

Lisätietoja päätöksestä

Lisätietoja antaa Aatu Isotalo, etunimi.sukunimi@tukes.fi, puh. 0295 052 243

Voimassaolo

Toistaiseksi

Esittelijä: Aatu Isotalo, Ylitarkastaja

Ratkaisija: Timo Talvitie, Johtava asiantuntija

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Allekirjoittajan henkilöllisyyden ja allekirjoituksen ajankohdan voi varmistaa allekirjoitusta klikkaamalla ja asiakirjan aitous voidaan todentaa sähköisesti. Jos asiakirjaa muutetaan jälkikäteen, allekirjoitus ei ole enää kelvollinen. Sähköinen asiakirja on alkuperäiskappale, eikä allekirjoituksen oikeellisuutta voi varmistaa paperitulosteesta. Alkuperäisen sähköisen asiakirjan voi tarvittaessa pyytää Tukesin kirjaamosta.

Liitteet

20250527_KemiDigi_Liite kemikaaliturvallisuuslupahakemukseen ja -valvontaan.pdf

Tiedoksi

Varsinais-Suomen ELY
Lounais-Suomen AVI/ työsuojelu
Varsinais-Suomen pelastuslaitos
Paraisten kaupunki

VALITUSOSOITUS

1. MITEN VALITUS TEHDÄÄN

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Valituksessa pitää olla seuraavat asiat ja asiakirjat:

- hallinto-oikeus, jolle valitus osoitetaan (toimivaltainen hallinto-oikeus ilmoitettu jäljempänä)
- päätös, johon haetaan muutosta, liitteineen; alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- muutokset, joita valittaja päätökseen vaatii, ja niiden perustelut
- tieto siitä, mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan
- valittajan nimi, asuinkunta, puhelinnumero, postiosoite ja muu mahdollinen osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää
- tiedoksisaantitodistus tai muu tieto valitusajan alkamisesta
- valitusosoitus

Valituksen voi laatia valittajan puolesta myös laillinen edustaja tai asiamies. Tällöin on ilmoitettava lisäksi laatijan nimi, asuinkunta, postiosoite ja puhelinnumero. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

2. MINKÄ AJAN KULUESSA VALITUS TEHDÄÄN

Valitusaika on 30 päivää. Ajan laskeminen alkaa tiedoksisaantipäivää seuraavasta päivästä. Tiedoksisaantipäivä lasketaan seuraavasti:

- Jos päätös on lähetetty postitse saantitodistusta vastaan, tiedoksisaantipäivä ilmenee todistuksesta. Saantitodistus liitetään valitusasiakirjoihin.
- Jos päätös on postitettu tavallisena kirjeenä, sen katsotaan tulleen tiedoksi seitsemän (7) päivän kuluessa postituspäivästä, jollei muuta ilmene
- Jos päätös on toimitettu tiedoksi muulla tavalla esim. saantitodistusta vastaan jollekin muulle henkilölle kuin päätöksen saajalle (sijaistiedoksianto), katsotaan päätöksen saajan saaneen päätöksen tiedoksi kolmantena päivänä saantitodistuksen osoittamasta päivästä.
- Jos päätös on annettu tiedoksi julkisella kuulutuksella Tukesin verkkosivuilla, tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä päätöksen ja kuulutuksen julkaisemisajankohdasta.

3. MITEN VALITUS TOIMITETAAN PERILLE

Valituksen voi toimittaa hallinto-oikeudelle henkilökohtaisesti, postitse maksettuna postilähetyksenä taikka asiamiestä tai lähettiä käyttäen. Ahvenanmaan hallintotuomioistuinta lukuun ottamatta valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköisessä asiointipalvelussa osoitteessa: <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Postittaminen tapahtuu lähettäjän vastuulla. Valituksen on saavuttava hallinto-oikeudelle virka-aikana ennen 30 päivän valitusajan päättymistä, jotta valitus voidaan tutkia.

4. OIKEUDENKÄYNTIMAKSU

Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 310 €. Oikeudenkäyntimaksua ei peritä, jos hallinto-oikeus muuttaa valituksen kohteena olevaa päätöstä valittajan eduksi. [Tuomioistuinmaksulaissa](#) (1455/2015) on erikseen säädetty muistakin tapauksista, joissa maksua ei peritä.

5. MINNE VALITETAAN

Turun hallinto-oikeus, PL 32 (käyntiosoite Sairashuoneenkatu 2-4), 20101 Turku

